

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetéseknek s előfizetési pénzek küldendők.

Megfontolva.

Az osztrák reichsrathot a magyar kormány követelésének megfelelőleg megnyitották és ezzel a magyar képviselőház ama kényszer előtt áll, hogy rövid idő alatt határoznia kell magatartása tárgyában. A kiegyezési javaslatok immár mind a két állam parlamentjeiben tárgyalás alá jöhetnek, kérdés tehát, a kettő közül melyik veszi magára az ódiumot, hogy megakadályozta a szerződés megkötését, ha t. i. az létre nem jön. Magától értendő, hogy az osztrák reichsrath ezt az ódiumot a magyar törvényhozás nyakába szeretné varrni és a formákhoz való merev ragaszkodást fogja felelőssé tenni a lényeg megsemmisítéséért. Miután azonban nálunk köztudomású, hogy a szerződéses állapotot nem akarják felbontani, hanem a törvény rendelkezései mellett, ezek pontos megtartásával, ahhoz ragaszkodnak, tehát kétszeresen is elengedhetetlen, hogy még egyszer és alaposan, elfogultság nélkül gondolkozzunk az ügy felett és megfontolásunk eredménye szerint állapítsuk meg a modus procedendi-t.

Az osztrák birodalmi gyűlés vagy lehetővé teszi a gazdasági kiegyezés tárgyalását, vagy nem; a német pártok vagy munkaképessé teszik a birodalmi gyűlést, vagy megmaradnak obstrukciójuk mellett. Ez utóbbi esetben sem politikus, sem okos nem lenne, ha a magyar ellenzék

ugyanazt a terrorisztikus eszközt alkalmazná és azoknak az osztrák pártoknak a malmára hajtaná a vizet, melyek a kiegyezést nem csupán a nyelvrendeletek, hanem annak merituma miatt is megobstruálnák. A magyar ellenzéki pártok semmikép sem érezhetik magukat arra hivatottnak, hogy ők lássák el az osztrák baloldalt dolgát.

A birodalmi gyűlés lehetetlenné teszi a gazdasági kiegyezés létrejöttét a nyelv-kérdés miatt és mindent megobstruál, míg a nyelvrendeletet vissza nem vonják. De ha az osztrák német pártok a viszonyok nyomása alatt készek lennének a kiegyezési javaslatok tárgyalásába belemenni, ezt azzal a nyíltan bevallott, de világosan ki nem mondott szándékkal tennék, hogy a kiegyezést részleteiben vessék el, mert azt Ausztriára nézve elfogadhatatlannak tartják. Az osztrák parlament nézete szerint a kiegyezési javaslatokban foglalt előnyök Magyarország részére tulajdonképpen azok teljesítése Ausztria részéről nagyobb áldozatokat igényel.

Magyarországon természetesen egész másképp áll a dolog. A kiegyezési javaslatok már régóta a parlament és a nyilvános megvitatás előtt vannak és az egész idő alatt egyetlen egy hang sem emelkedett a szerződés pontozatai ellen. Nem is közgazdasági érdekekről van szó, melyeket mint nehézségeket érvényesítenek, a szerződés létrejötte ellen, hanem pusztán

egy lehetetlen és tarthatatlan politikai program forszírozásáról van szó, mely a két állam gazdasági különválását első lépésnek tekinti a perszonálianóhoz és a függetlenségi párt az, melynek jelzett álláspontját idő és észszerűnek ugyan nem, de következetesnek és érthetőnek lehetne tartani.

Teljesen érthetetlen azonban a nemzeti párt magatartása, mely párt nyíltan beismeri, hogy a kormány javaslatai számos és teljes fontossággal bíró előnyök és vívmányokat foglalnak magukban Magyarország javára; mely párt szívesen elismeri, hogy az Ausztriával eddig kötött szerződések egyike sem foglalt magában oly sok hasznosat és gazdaságilag előnyösöt, mint a Bánffy minisztérium által beterjesztett kiegyezési javaslatok; mely párt ugyan a közös vámterület hívének is vallja magát, de ép oly nyíltan bevallja azt is, hogy neki Bánffy miniszterelnökkel nagy leszámolója van s ezért nem akarja megszavazni azokat a javaslatokat, melyeket minden más miniszterelnöknek a legnagyobb megelégedéssel megszavazna. Hogy Bánffynak nehézségeket okozzon, feláldozza a nemzeti párt az ország érdekeit és a saját meggyőződését.

Lelkiismeretes népképviselőknek illelenék gondolkozni a felett, járja-e az, hogy mellékkérdések miatt, melyek az ügygyel semmi összefüggésben nincsenek,

TÁRCZA.

A becsületes ember.

Mikor Hollós Irmának Patak Gusztávot bemutatták, így ajánlották a fiatal embert:

— Derék fiu és becsületes.

És Patak Gusztáv rajta volt, hogy ilyen színben tűnjék fel mindenki előtt. Pedánsnak, pontosnak, lelkiismeretesnek és — becsületesnek. Szüksége volt rá, hogy e feltevésnek higgyenek az emberek, mert bizalmi állásban volt. Pénzeket kezelte. És mikor Hollósék másoknak mutatták be a nekik bemutatottat, ők is hozzátették:

— Derék ember, nagyon becsületes!

Mikor azután Patak Gusztáv értesülést szerzett, hogy Irma kisasszony huszezer forintot hoz a férjének házába: megkérte kezét; az eljegyzésen a rokonoknak így szóltak Irma szülei:

— Kitűnő parthie, kiváló jellem és mintabecsület.

Azután rábízták a nejét, meg a hozományát. És jó kézre bízták. A fiatal férj hamarosan felesapott háziurnak. Pompás palotát építtetett, s mikor apósa, anyósa a ház felszentelésén megjelentek, újra csak azt rebesgették a körülállóknak esendes áhitatossággal:

— Hiába, ez a mintabecsület!

Azután megszületett a „trónörökös”. A kereszt-

apaságot maga a miniszter, a boldog apa legfőbb főnöke, fogadta el. A keresztelőkön ragyogtak a nagyszülők szemei, s mikor a miniszter kezett fogott az öregekkel, azok könyves szemekkel susogták:

— Kegyelmes ur, ez mintabecsület!

És a mintabecsületességű ember szépen ment előre. Már csak kortesszolgálatiért is vitték volna fokról-fokra. Először csak ezeket kezelte, most már milliókat bíztak rá. Hja, azért, mert lehet rábízni, hiszen mintabecsület!

S mikor feleségének apja meghalt, halálós ágya köré sereglettek a rokonok; ott volt ő is, a vő, s a haldokló körüljártva megtört tekintetét, megüvegesedő szemei vején akadtak meg s esontos kezével utóljára szorítva meg leánya férje kezét, így szólt:

— Nyugodtan halok meg, tudom, hogy kire bízom a leányom sorsát, igen kedveseim, ő mintabecsület!

Ezt mondá a haldokló, s azzal a falnak fordult s meghalt.

Irmának pedig, hogy megvigasztalja atyja haláláért, ura egy fényes villát építtetett a Svábhegyen. A villa rengeteg pénzbe került s némi feltűnést is okozott a hivatalosoban. Házát amortizációra építhette, de egy villát, mely nem hoz jövedelmet s családi luxust van hivatala kielégíteni, ugyan ki építene fel egy „beamter”-embernek amortizációra? Így tépelődtek a pénztáros ur dolgán az emberek.

Talán nevével nagyobb hozományt kapott, mint sejtjük, — mentették aztán. Talán sikerült speku-

lációkba becsátkozott, talán örökölt, de hogy valami rosszat kövessen el, nem, az lehetetlen, nem, hisz ő a mintabecsület.

És a mintabecsületességű férfi 25 éves szolgálati jubileumát ünnepelte. A hivatalban összejöttek a minisztérium tagjai, az egyik miniszteri tanácsos pedig a jubiláns érdemeit méltatta. Puritán becsületességét dicsőítette. Este azután bankett volt. És neje boldogan hallgatta a pohárköszöntőket; az egyik így végződött: „Igen, uraim, ünnepeljük ezt a becsületben élő, köztiszteltetben álló alakot, ki a munka megtestesülése, a jellem mintaképe.”

És nemsokára a hivatalos lapban is szó volt a mintajellemről: Ő Felsége, a király, megjutalmazta érdemeiért s buzgó szolgálatai elismerésül a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét adományozta neki.

És mindezek azt mondták: megérdemelte, hisz mintabecsületességű férfi. A felesége pedig, mikor a miniszterelnökség elküldte egy szép csomagban a királyi köziratot a rend jelvényével, odaborult a férfi feldiszipált mellére s így szólt:

— Te mintabecsületességű ember, lássátok gyermekeim, ilyenek legyetek, mint apátok, róla vegyetek példát! . . .

... És mi jött azután? Névtelen feljelentések érkeztek a miniszterhez, s olyan adatokat tartalmaztak, hogy a miniszternek nem lehetett kitérnie, meg kellett tartania az alapos pénztárvizsgálatot s át kellett néznie a számadásokat.

Szinte röstelkedve tette. Meg gyanúsítja ezt mintabecsületességű családapát!

megakadályoznak oly szerződést, mely az országra nézve rendkívül fontos. Ott a nyelvkérdés, itt a személyes gyűlölet az, ami a népek jóllétének és az összes közgazdasági érdekek fejlődésének ellenállt. Bizony-bizony innen is, túl is még egyszer magukba szállhatnak és megfontolhatnak, vajjon jó lesz-e, ha mindent úgy tesznek, mint tervezik.

Az igazság utban van!

(G.) Három hónappal ezelőtt, a párisi esőselek halálordítása között, egy félrevezetett nagy nemzet rettenetes átkai és szitkozódása közben állott egy egyszerű ember a bírák előtt, s mikor minden bizonyíték összehalmozódott ellene s a torlaszok azaz fenyegettek, hogy maguk alá temetik s összezúzzák, felállt s egész Európa hallatára kiáltotta bírái felé:

— Az igazság utban van!

Akkor az igazság minden barátja összerendezte e kiáltás hallatára, mert aki így szólt, az Zola Emil volt, s a kinek mondta ezt az emlékeztető mondat az nem a figyelő Európa, a nagy írónak bámuló barátai és lelkes hívei voltak, hanem a francia vezérkar, a magas tisztek egy csoportja, mely ezt a szöveget rettenetes fenyegetésnek vehette és vette is.

Akkor volt az, mikor Boisdeffre, a francia vezérkar főnöke és Pellieux tábornok, a legnépszerűbb francia katoná a bírói forum előtt kijelentették katonai becsület szavukra, hogy Dreyfus bűnös. Akkor volt, mikor a hamisító Henry ezredes, a ki azóta öngyilkos lett rut büntetőnek sulya alatt, odaállt tanúnak a barriér elé s az apostolként ott szerénykedő Zola Emilnek a szemébe vágta, hogy rágalmazó.

Akkor mondta Zola Emil jós ajakkal és látnoki szemmel azt a fenyegetést, hogy: az igazság utban van!

És hogy most már utban van, azt látja mindenki.

Megérkezésének csak a híre is szörnyű pusztítást vitt véghez azok soraiban, a kik a század leggaládabb bűnpörében bűnösök, vagy akaratlan bűnrészesek voltak. Ime: Boisdeffre, a vezérkar főnöke, lemondott; Gonse tábornokot elmozdították; Pellieux tábornok kilépett a vezérkarból; Cavaignac és Zurlinden hadügyminiszterek és Tillye közmunkaminiszterek lemondottak; Henry ezredes öngyilkossá lett; Esterházy őrnagy megszökött, bujdosik és paktál; Lemercier-Piquard, az egyik hamisító, már hónapokkal ezelőtt lett öngyilkossá; Du Paty de Clam a fogházba került.

Ez a névsor, a mint itt leirtuk, magában foglalja Dreyfus Alfréd kapitány áruházi pörének ed-

dig látható szereplőit, a kik mozgatták a bíróságokat, a közvéleményt, a sajtót olyan értelemben, hogy Dreyfus bűnösségét kétségtelenné tegyék ország és világ előtt.

A szegény nyomorult Dreyfus el is került az Ördögsgizetre. Hiába volt a józan emberek egy kicse, de erős seregének minden küzdelme, a francia antiszemitizmus hónapokon át valóságos orgiákat ült a zsidó exkapitány képzelte teteme fölött s valósággal izekre marczangolták szét s mint éhes varjak lakmároztak fölötté sokáig.

Pedig Dreyfus kapitány még élt. És élt az igaz emberek egy lelkes csoportja, a kik az okokat és ellenokokat mérlegelni kezdték, s megdöbbenve látták, hogy az igazság mérlege meggyőzően az elítélt Dreyfus javára billen, s hogy a vádaknak fufangosan s igaz eselszövénynyel felépített egész toronyzata egyetlen egy tényen alapszik, a mely tényről minden tisztán látó szem láthatta, hogy hamis, hogy rossz szándékkal, egy nemzet félrevezetésére és — még ki tudja mi okból — gyártották.

Nem meggyünk bele a Dreyfus ügy taglalásába, hisz az mindenki előtt tisztán áll. Csak rámutatunk arra a hallatlan tényre, hogy a francia hadügyminiszter a francia parlament előtt felolvasott egy iratot, mint Dreyfus bűnösségének kétségtelen bizonyítékát, s erről az iratról, melyet a parlament határozatából egész Franciaországban, minden legkisebb községben plakátokon kiragasztottak, néhány hónappal később kitűnik, hogy a legközönségesebb hamisítvány, hogy az az ember gyártotta, a ki Dreyfus ellen a vizsgálatot vezette s a ki ellene a legfőbb terhelő tanu volt a bíróság előtt.

Az igaz emberek kis gárdája ujongva kiáltott fel, mert ime Zola mondása, hogy az igazság utban van, — kezd megvalósulni, s a hamisítás felfedezése valóságos rombolást vitt véghez azok soraiban, a kik a hamis okiratok alapján emeltek szörnyű vádat egy ártatlan ember ellen, s a kik ezt a vádat következetesen öldöklő fegyverrel kovácsolták egy szerencsétlen lélek megbecstelenítésére. Mint egy pusztító forgószél, úgy söpörte el a ragyogó katonák egész sorát annak a hadseregnek az éléről, melyre a francia nemzet hűségét, becsületét s fölényét őrzött legtitkosabb aspirációt bízta.

Ezer szerencse Franciaországra, hogy ezek a hiszékeny emberek eltűnnek most a francia vezérkar éléről, mert ezeket az embereket egyetlen egy német gárdista az orruk alá fogva vezette volna egy második Szedán felé.

De mindez nem a mi dolgunk.

Mi örömmel ünnepeljük Zolát, a ki megjövendölte, hogy az igazság megindult s közeledik. Most már türelemmel várjuk, hogy közeledjék s meg is érkezzék oda, a hova kell.

Az igazság diadalát minden európai ember örvendő szívvel várja, mert a küzdelmet események beigazolták, hogy igaza volt Zolának: Az igazság utban van!

Képviselő gyűlés.

Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete szeptember 28-án gyűlést tartott, melynek tárgyai közül a következőket emeljük ki:

1. A legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására egy bizottság küldetett ki.

2. Előterjesztetett a kézdivásárhely-ójtói vizcinális vasút ügye. A képviselő felhatalmazza polgármestert, hogy a hozzájárulási összeg feletti tanácskozás végett mátló számítva 30 napra hívjon össze egy újabb közgyűlést, mivel így rendeli ezt a községi törvény. Ugyanezen értelemben határozott a közgyűlés azon kérdés felett is, hogy a regálé kártalanításból kapott 50 ezer és a Románia által megvásárolt erdőiség után befolyt 20 ezer forint törzsvagyonná nyilváníttassék, valamint azon kérdésben is, hogy a fennírt tőkéből 10 ezer forint a város fennálló terheinek törlesztése végett kiszakíttassék. Ezen ügyek felett, minthogy azok a városi törzsvagyon felett való intézkedéseket igényelnek, külön e célra összehívandó közgyűlés fog határozni.

3. Elfogadtatott és felterjesztetni rendeltetett az 1899. évre összeállított közmunka összeírás.

4. Polgármester előterjeszti, hogy a képviselő 1899. évi városi költségvetés tárgyalása alkalmával

kimondotta volt, hogy a költségvetésben mutatkozó hiány fedezésére szükséges pótdadó felett közelebbi gyűlésben fog határozni. Ennélfogva ezen ügyet jelenleg tanácskozás alá bocsátja. A képviselő e nagyfotosságu ügyben olyképp határozott, hogy mielőtt a pótdadó kérdéssel foglalkozék, szükségesnek tartja a tanács mellé egy bizottságot kiküldeni, mely beható tanácskozás után állapítsa meg, hogy nem lehetne-e a pótdadón kívül más jövedelmi forrásokat találni, melyek elegendők lennének a mutatkozó hiány pótlására. Tárgyalás rendén felmerült azon kérdés is, hogy a városi jövedelmek csökkenése legfőbb mértékben azon felsőbb rendeleteknek tulajdonítható, mik a piaci vám szedhetést csupán a piacra és csak vásáros napokra szorították. Ezen rendelkezés természetesen temérdek visszaélésre szolgáltat okot s a városnak egy néhány ezer forint kárt okoz. A képviselő testület oly módon véli ezen nagy bajon segíteni, hogy elrendeli, miszerint a kormányhoz felterjesztés intézessék a régi állapot visszaállításáért s egyuttal utasítja a városi tanácsot, hogy a városon levő faraktáron, mely az ide idegen helyről behozott tűzifát itt helyben árusítja el, a vándijakat hajtsa fel, mivel érvényben levő vámtarifánk szerint nem csak a piac, hanem az egész város területe vásártérnek tekintendő.

5. Polgármester előterjeszti, hogy mivel a közelebbiről alkotott rendőrségi szabályrendelet szerint a rendőrségi tisztviselők és rendőrök egyenruhájának megállapítása a képviselő testület jogköréhez tartozik — szükséges lenne a tárgyban intézkedni. A képviselő határozatilag kimondja, hogy a rendőrkapitány és rendőrök által eddig viselt egyenruhátat jövőre is megtartja, de rendőrkapitány köteles a galléron csillag helyett rozettát viselni.

6. Dr. Bánffy Zsigmond képviselő indítványozza, hogy miután a kantai r. kath. algymnasiumnak főgymnasiummá való kibővítése örvendetesen halad előre, mennyiben az állandó igazgató-tanács azt magáévá tette s előterjesztést tett a kormány államségélyért — szükséges lenne, hogy a város maga is tenne valamit az ügy érdekében. E célból legheyesebb volna egy deputációt küldeni Budapestre, mely az ügy kedvező elintézését a magas kormány-nál kérelmezné. A képviselő testület az indítványt elfogadja s a küldöttségbe Bartók polgármestert, Kovács Dániel városi pénztárnokot választja be s meghatározza, hogy megynék főispánja, mint elnök, az alispán és a székelyföldi képviselők kéressenek a küldöttségben való részvételre. A városi kiküldöttek utasíttatnak, hogy ugyanazon alkalommal a városi vámszedés iránti folyamodást is terjesszék elő az illető miniszter urnak.

Elnök a gyűlést bezárja.

O.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Ez az év rendkívüliségekben ugyancsak bővelkedett s most már a legállandóbb hónap a szeptember is különleges dolgokat produkál. Néhány nap óta ugyanis oly enyhe időnk van, minő még júliusban is kevés volt. Nappal az idő meleg, éjjel pedig enyhe, délelőtt fényesen süt a nap, délután meg esik s az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy most szeptember végén dörög és villámlik.

— **Népmozgalmi statisztika.** A múlt hónapban Kézdivásárhelyt 11 egyén született és 12 egyén halt meg, házasság meg 2 kötött. Az elmúlt 9 hó alatt összesen 112 születés, 130 halál és 21 házasság vezetett be a kézdivásárhelyi anyakönyvekbe.

— **Árvafü-szeretetház.** Szép és megható esetet jelentett be az árvafü-szeretetház igazgatója a szeptember 30-án tartott választmány ülésében: az árvafü 5 forint adományoztak Erzsébet királyné szobrára. Ennél becsesebb adomány aligha lesz a szoborra. Becses pedig azért, mert nem az intézet vagyonából, hanem az intézettel kapcsolatos állami falkola kertjében paszuly szedésért kapott napszám-ból adományozták az árvák, mely összeget midőn az igazgató bevett szokás szerint személyi takarékbetétjükhöz akart elköltyelni, egyhangulag kijelentették, hogy ők ezt a királyné szobrára adják. Lélekemelő dolog, hogy a kik mások jótéteményéből

élnék, azok gyakorolnak jótéményt. Ime a hála, kegyelet, hazaszeretet ápolás céljából rendezett iskolai ünnepélyek gyakorlati eredménye!

— **Apróság a királynéről.** A királyné udvarhölgyei közül főleg Sztáray grófnőt kedvelte és minduntalan kitüntette bizalmának és szeretetének jeleivel.

Párisban történt meg a következő dolog: A királyné, ha külföldön tartózkodott, mindig együtt sétált Sztáray grófnővel, még pedig az etiquette ellenére, a melyet külföldön tartózkodásakor a királyné sohasem respektált, — egymas mellett. Ily séta alkalmával egy ízben egy ékszerüzlet gyönyörű kirakata előtt állottak meg. A királyné erre így szólt a grófnőhöz:

— Kedves grófnő, legyen szives bemenni és kiválasztani számomra a legszebb és legértékesebb gyűrűt. Mária Valériának nemsokára nevenapja lesz és én egy szép gyűrűvel akarom meglepni.

Sztáray grófnő megvette a gyűrűt és — negyednapra a királyné megleghangú levél kíséretében elküldte neki — az ő nevenapjára.

A következő dolog már Bécs közelében történt, a hol a királyné kísérőinek meg kellett tartani az udvari etiquette szabályait. Az etiquette ugyanis azt követeli, hogy az udvarhölgy mindig néhány lépéssny távolságból kövesse a királynét s csak akkor beszélhessen, ha előbb a királyné felszólította rá. Ilyképen sétált egyszer a királyné Sztáray grófnővel, midőn hogy-hogy nem, a grófnő cipőjébe egy szög fúródott be, a mely fölötté kellemetlenné tette a járást. De sem meg nem állhatván, sem a királynéhez nem szólhatván, az udvarhölgy megadással tűrte sorsát. Egyszer csak a királyné hátrafordult és észreveszi udvarhölgyének baját.

— Ugyan kedves grófnő, hogy lehet ilyenkor nem szólni? — kérde tőle szemrehányó hangon.

S mivel az udvarhölgy nem tudott egymagában a cipőjébe került szegtől szabadulni, a királyné jószágon így szólt hozzá:

Támaszkodjék reám; így talán könnyebben fog menni.

A mi meg is történt és Sztáray grófnő nyugodtan sétálhatott tovább.

Egyszer megesett, hogy Sztáray grófnő, a ki ugyanannál a varrónénál dolgoztatott, a ki a királynő ruháit készítette, ugyanolyan fagonu ruhát kapott, a melyet a királyné viselt. Az udvarhölgy ezt mindenkor kikerülni óhajtott és csakis varrónője tévedése következtében jutott ugyanolyan szabásu ruhához. Nagy volt tehát Sztáray grófnő zavara, a midőn egy napon a királynő magához hívatta és ő észrevette, hogy legujabb ruhája hű másolata annak, a melyet urónője és királynője visel.

Zavarából ismét a királyné jósága segítette ki, ezt mondván:

— Ugyan, hát baj is az!

— **Uthengerelési munkálatok.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a brassójozói állami közut hengerelési munkálatai a háromszékmegyei m. kir. építészeti hivatalnál f. hó 27-én d. e. 10 órakor verseny tárgyalás útján biztosítottak.

— **Katonai szállítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a es. és kir. 12-ik hadtest parancsnokság előzetes értesítést bocsátott ki és pedig 873 métermázsá kétszersülthez való buza liszt szállítására, u. m. 765 m. mázsát a nagyszebeni, 54 m. mázsát a gyulafehérvári és 54 m. mázsát a kolozsvári élelmezési raktár részére. Szállítási határidő ez évi november hó 10-ike. Pályázati határidő ugyancsak ez évi október hó 18-án d. e. 10 óra.

— **A Magyar Hirlap,** melynek szerkesztője: Fenyő Sándor, a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőterre a szabadságért, a demokráciáért és a liberalizmusért. A legszorgalmasabb állandó főmunkatársa maga Jókai, s ez első elsején kívül dolgozótársai között vannak a legelsőbbek, ezek között Türr István. A Magyar Hirlap, mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évnegyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókai-nak a Magyar Hirlap számára írt új nagy regénye Gyász orgiák, a másik Bródy Sándor A kőmíves című munkája. A lap terjedelme ujabban ismét bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr., évnegyedre 3 frt 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesül-

nek. Nevezetesen: Az „Évszak“ című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajczárért, a „Kis világ“ című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczárért kapják meg. A „Magyar-Szalont“ — t. e. kitűnő havi folyóiratot szintén kedvezményes áron, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a Magyar Hirlap előfizetői. N. B. A Magyar Hirlap ez idei 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz. Megkapja mindenki, aki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvédtutca 4. szám.

Közgazdaság.

Miként termelhetünk jó sörárpát?

Fenti kérdésre egy német szakember a következő tanácsokat adja, melyek ugyan inkább a nemetországi viszonyokra vonatkoznak, de szélesebb körben érdekelni fogják a mi árpatermelő gazdáinkat is. — Ismeretes dolog, hogy a jó sörárpának nem szabad sok proteint tartalmazni. Ez okból az olyan gazdaságoknak, ahol nagyobb mérvű állattenyésztést üznek, vagy kiterjedt mérvben heréfléket termelnek s ennek következtében a talajt nitrogénnel gazdagítják, ritkán sikerül jó minőségű sörárpát előállítani. Az árpatermesztésnél mindenek előtt arra kell ügyelni, hogy az adott trágyában ne juttassunk túlsok nitrogént a talajnak. Azon gazdaságokban, melyek nitrogénben bővelkedő talajjal bírnak, tehát árpa alá nem is szabad közvetlen nitrogéntrágyát adni, egyéb gazdaságokban pedig nagyon észszerű a nitrogént csak esekélyebb mértékben használni.

Ellenben okvetlenül megkívánja az árpa, hogy bizonyos mennyiségű könnyen oldható foszforsavat kapjon, mert csak abban az esetben lesz a termés a kívánt legjobb minőségű. Azt is tapasztalták, hogy ha az árpa előveteménye nagyobb mérvű foszforsavat kapott, az árpa nem tenyész oly jól, mintha esekélyebb mennyiségű, de közvetlen foszforsav trágyázást kapott. Az árpa legjobb előveteménye: a cukorrépa, kevésbé jó a burgonya, az utóbbit csak nagyon óvatosan szabad nitrogénnel megtrágyázni; előveteményül alkalmatlan a borsó, s természetesen legalkalmatlanabb a lóhere-félék. Kalászosok, mint az árpa előveteménye egyáltalán nem jöhetnek tekintetbe, miután nem fizeti ki magát kalászosokat kalászosok után termelni, miután a termelési költségek ilyenkor a legnagyobbak, ha csak némileg elégitő termést akarunk létrehozni. A friss istálló-tágya szintén ártalmas lehet az árpára, különösen azon esetekben, ha minden, vagy csak esekély mennyiségű csapadék, azonkívül az istállótágya nitrogén tartalma is ártalmára lehet. Ha a talaj meszet igényel, úgy nagyon észszerű azt nem közvetlenül az árpa, hanem az elővetemény alá elhinteni, mivel tartós szárazság idején könnyen lehet ártalmára az árpának. Az árpa elvetésénél arra kell ügyelni, hogy keskeny sorokban történjék az. Ha széles sorokban vetjük, igen későn képződnek, míg mellék hajtások az ezeken fellépő magvak későn fejlődnek ki, ennek következtében legrövidebb idő alatt érnek meg és több proteint tartalmaznak, mint a korán kiképződött szemek. Ha keskeny sorokban vetjük az árpát, ezáltal megnehezítjük annak megkapálását, miután azonban tökéletesen elegendő, ha az árpát csak egyszer kapáljuk meg és az esetleg később fellépő gyomokat kigyomláljuk, tehát ez nem képez akadályt. Hogy az árpa túlságosan elszaporodott gyomok által szenved, azt talán egész felesleges külön felemlíteni. A felemlített német szakember árpáját majdnem kizárólag cukorrépa után termeli, melyek 1 és fél mm. 18 százalékos vízben oldható foszforsavat tartalmazó szuperfoszfáttal, 1 és fél mm. chilisaléttal megtrágyáztattak meg morganekint, kivételesen burgonya után termeli, mely esetben mindjárt a vetés alkalmával egy fél métermázsá chilisalétromot és fél mm. 18 százalékos szuperfoszfátot hint el. Nem találja észszerűnek a chilisalétromot csak későbbben elhinteni, vagyis fejtrágyául alkalmazni, miután ez nagyon könnyen arra serkenti a növényeket, hogy friss mellék hajtásoka képezzenek. Az említett chilisalétrom és szuperfoszfát műtrágya mennyiség helyett egy mm. ammoniak szuperfoszfátot használ, mely 9 százalékos nitrogént és 9 százalékos vízben oldható foszforsavat

tartalmazott. Ezen trágya használatánál tapasztalta, miszerint a termelt árpa a lehető legjobb minőségű volt és mindazon gazdaságokban, a melyeknek talaja nitrogént nagyobb mennyiségben tartalmaz, észszerűbbnek látszik chilisalétrom helyett ammoniak-nitrogént felhasználni, miután az ammoniak-nitrogén lassabb és egyenletesebb felvétele alkalmával nem igen történhetik meg azon eset, hogy a magvak nagyobb mennyiségű nitrogént vesznek fel és ennek következtében protein dusabb, tehát sörfőzésre alkalmatlan árut termelnek. Hibát követnénk el ellenben azon esetben, ha nehezen oldható nitrogén trágyát használunk fel. Végetetül még felemlíthető, bár ez teljesen feleslegesnek látszik, hogy a legjobb minőségű sörárpa termesztésével a megfelelő minőségű vetőmagot használjuk és az elvetéssel kövessük mindazokat a szabályokat, melyeket az okszerű növénytermelés előír. Ha kevert vetőmagot használunk, az esetben nem esirázna az elvetett szemek egyenletesen, a növény nem növekedik és nem érik egy időben, mely körülmény mindne gazda előtt ismeretes.

Nyiltér. *)

Báli selyem 45 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultával küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. udvari szállító) Zürichben

Magyar levelezésnél Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Közelebből olyan értesítést nyertem, mintha Barthalis János kovászai állami tanító ur a közel multban ellenem talán nyilvánosan is, valamely sértő megjegyzést vagy czélzást használt volna. Levélben kérdést intéztem ezen ügyben hozzá, s tőle f. hó 28-án erre nézve ilyen nyilatkozatot nyertem:

„Ha Simon bácsi elgondolja, hogy tehetek-e ilyet, pláne mikor arra Simon bácsi semmi okot nem szolgáltatott — a nélkül, hogy ne gondolnám meg egy ilyen nyilatkozat aljasságát“

„Legyen meggyőződve határozott, férfias nyilatkozatomról, hogy én Simon bácsiról sehol sem tettem becsületsértő kifejezést, arra esküszöm, sőt büszkeséggel említettem mindezt azt a viszonyt, mely néhai anyám jogán minket összefűz.“

Ezen őszinte és becsületes nyilatkozatot, valamely ellenőrizhetetlen félreértés tekintetéből. czélszerűnek vélem a közlésre.

Szegesvárt, 1898. szept. 30-án.

Dr. Csoboth Simon.

*) E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

Csak fiatal embereket

188 19-30.

érdekelhet tudni, hogy a

— **párisi Dr. BOITON** —

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főleg a színt, tehát santal olaj vagy copaiba balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerész Budapest,

V. Nagykörút-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán)

Kapható minden nagyobb gyógyszerárban.

Postai megrendelések czíme:

Zoltán gyógyszerész Budapest.

Van szerencsém úgy a helybeli mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

26 97—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Háromszék vármegye alispánja.
23266. szám. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

Az alábbi 1899. évi szükségleteknek vállalkozás utáni biztosítása végett folyó évi október hó 22-én délelőtt 8 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni:

1. A vármegyei „Ferencz József” nevet viselő közkórház betegek és azok ápolóinak kiszolgáltatandó étadagok iránt. Óvadék 100 frt, ezenkívül az első havi kereseti összeg évről évre bentartatik.

2. Valamint ugyanazoknak szükségeltető 50, 160, 315, 630 grammos zsemle adagok szállítása iránt. Óvadék 50 frt.

3. Háromszék vármegyei központi és árvaszéki irodái részére 480 köbméter és a vármegyei „Ferencz József” nevet viselő közkórház részére 200 köbméter, összesen 680 köbméter (bukk, gyertyán, tölgy) tűzifa szállítása iránt. Kifejezendő lesz, hogy úgy egyik, mint másik köbméterenként mily egységárért szállítatik. A tüzelő anyagból az árlejtéshez mintadarabok lesznek bemutatandók. Óvadék 60 frt.

4. A vármegyei központi és árvaszéki irodák részére szükségeltető mindennemű irodai szerek szállítása iránt. A szállítandó irodai szerek mindenikéből az ajánlathoz minta lesz melléklendő. Óvadék 50 frt.

5. A vármegyei központi és árvaszéki irodához szükséges (tisztázó fehér, fogalmi, miniszteri, nagy és kisebb csomagoló) papir szállításának biztosítása iránt. A papirokból minták melléklendők. Óvadék 50 forint.

6. A vármegye központi hivatala, a „Ferencz József” közkórház és a megyei szegény menház részére szükséges világító-anyag petroleum (szalon és közönséges) szállítása iránt. Kifejezendő az egységár kg-gramm és literenként is. Óvadék 10 frt.

7. A vármegyei hivatalok részére szükséges könyvkötői munkák iránt. Óvadék 25 frt. A vármegyei házi pénztár terhére teljesítendő könyvkötői munkák értéke az egész évre egy összegben is kifejezhető,

melyért mindennemű könyvkötői munka teljesítendő lesz s melyen kívül más felszámlásnak helye nem lehet, az egyes alapoknál pedig az egységárak irányadók.

8. A vármegyei központi és járási és a két tisztai szolgáló személyzet részére szükséges ruházat készítése iránt. Az anyag természetben adatik. — Óvadék 50 frt. (Az ajánlatban kifejezendő, hogy egy köppen, egy attila, egy posztó zubbony, egy posztó magyar nadrág vagy pantalon, egy vászon zubbony, egy vászon magyar nadrág vagy pantalon, egy sapka, egy nyakkendő mily egység árak mellett állítanak elő. — A sapkát és nyakkendőt vállalkozó saját anyagából köteles szállítani.)

9. A vármegyei központi és járási szolgáló személyzet és a két tisztai szolgáló részére szükséges lábbelik készítése iránt. Óvadék 50 frt. — Az ajánlatban kifejezendő, hogy saját anyagából vállalkozó víkszos, jó minőségű bőrből egy pár eszimat, a szára felül sárga zsinorral szegve, egy pár eszima fejelést, egy pár cipőt, egy pár eszima vagy cipő talpalást, egy pár eszima vagy cipő talpalást a talpbőr adásával, mily egység árakért hajlandó előállítani.

Az óvadék készpénzben, vagy óvadék képes értékpapírban lesz a zárt ajánlathoz csatolandó.

Ha Seps-Szent-György város területén kívül lakó vállalkozók által is tétetik ajánlat valamely tárgyra, vállalkozók a szállítást saját költségükön kötelesek teljesíteni, úgy, hogy az illető tárgyaknak a vármegye házához történt szállítása után csakis az ajánlatban jelzett ár lesz fizetendő.

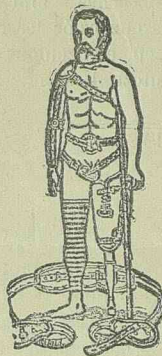
Felkéretnek vállalkozni óhajtok, hogy a fenti tárgyakra vonatkozó sajátkezüleg aláírt és kellő óvadékkal ellátott zárt ajánlataikat az árlejtési nap, illetve f. évi október hó 21-én délután 4 óráig a vármegyei pénztárhoz beadni szíveskedjenek, mely meghatározott időn túl a beérkező ajánlatok nem lesznek elfogadhatók.

Seps-Szent-Györgyön, 1898. évi szeptember 19-én.

Gábor Péter,
alispán.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

SPECZIALISTA SÉRVKÖTŐKBEN.

A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja észszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát. A Keleti-féle gummi sérvkötő időmítható pellottával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Kiütemelve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányokkal.

Árak: egyoldalu 6 frt.
kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopädiái fűzők, haskötők, göresérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkréten eszközöl:

KELETI J.

csász. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros.

Budapest. (Alapítatott 1878.)

IV. Koronaherczeg utca 17.

Sebészeti műszergyár gázmotor erővel:

IV. Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nem megfelelő kötőszerek készséggel becséréltetnek.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

— Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár. —

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

— Darabonként 3 frt. —

A penge ** csilagos acézból és a többi részei alpacából vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában jutányos áron felvételnek.

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K. Vásárhelyen.